

Remiss av promemorian Sekretess för nya uppgifter i Schengens informationssystem (Ju2025/00680)

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i promemorian "Sekretess för nya uppgifter i Schengens informationssystem" (SIS). I promemorian föreslås att sekretessen för uppgifter i registreringar i SIS ska omfatta även uppgifter i informationsregistreringar om tredjelandsmedborgare som misstänks vara inblandade i terrorism eller viss annan grov brottslighet. Det gäller ändringar i två olika bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (OSL).

Den första förändringen som gäller 18 kap. 17 § OSL innebär att sekretess gäller för en registrering i SIS om tredjelandsmedborgare som misstänks vara inblandade i terroristbrott eller annan grov brottslighet "om det kan antas att det varit en förutsättning för den andra statens eller den mellanfolkliga domstolens begäran att uppgiften inte skulle röjas". Det innebär i praktiken att det är en annan stat som avgör om sekretessen ska gälla eller inte. Enligt Journalistförbundet är det inte ändamålsenligt att till exempel en ungersk myndighet som registrerat en person som misstänkt för inblandning i terrorism ska avgöra vilka uppgifter som ska vara offentliga i Sverige och inte. Till detta kommer att "terroristbrott" och "viss annan grov brottslighet" är saknar en tydlig definition och det kan därmed lätt uppstå en situation där det är en annan medlemsstats definition av begreppen som styr den svenska offentlighetslagstiftningens tillämpning. Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

Den andra förändringen som gäller 37 kap. 6 § OSL och innebär att sekretess gäller för en registrering i SIS om tredjelandsmedborgare som misstänks vara inblandade i terroristbrott eller annan grov brottslighet. Sekretessen gäller för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men. Bestämmelsen har ett omvänt skaderekvisit vilket innebär att sekretess är huvudregel. Journalistförbundets erfarenhet av bestämmelser med omvänt skaderekvisit är att de i praktiken tillämpas som absolut sekretess. Enligt Journalistförbundet finns det ett stort insynsintresse i ärenden som rör terroristbrott och viss annan grov brottslighet, vilket inte tillgodoses i promemorian. Till detta kommer det som anförs ovan om att det saknas en tydlig definition av "terroristbrott" och "viss annan grov brottslighet". Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget. För det fall att regeringen går vidare med förslaget bör bestämmelsen ha ett rakt skaderekvisit för att möjliggöra insyn.

*Ulrika Hyllert
Förbundsordförande
Journalistförbundet*